

Kuntalaisaloite D-vitamiinilisä kaikille varhaiskasvatus- sekä peruskouluikäisille lapsille Sotkamon kunnan tarjoamana

KHALL 19.03.2024 § 42

Kasvatusjohtaja
Hyvinvointikoordinaattori

Kunnan asukkaalla on oikeus kuntalain 5 luvun 23 §:n mukaan tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Hallintosäännön 18 luvun 2 §:n mukaan kunnanhallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Seuraava kesken oleva tuodaan nyt käsittelyyn:

Kuntalaisaloite:

Markus Parkkari, 29.8.2023

”Tämä aloite pohjaa Sotkamon lapsiystävällisen kunnan ideologiaan ja teemaan, joiden mukaan Sotkamossa halutaan erityisesti panostaa lasten ja nuorten hyvinvointiin sekä terveyteen. Sotkamo on jo Kainuun tervein kunta, joten tämän aloitteen toteutuminen toisi hyvää jatkumoa myös tulevaisuuteen.

D-vitamiini on terveyttä edistävänä tekijänä yksi tärkeimmistä vitamiineista. Se vaikuttaa kehossa positiivisesti yli 300 eri kehon toimintoon, mikä on todettu tuhansissa eri kansainvälisissä tutkimuksissa.

D-vitamiinin merkittävimpiä positiivisia vaikutuksia erityisesti kasvavalle lapselle tai nuorelle on:

- luuston ja hampaiden vahvistuminen -ehkäisee murtumia
- vireystilan koheneminen - vaikuttaa positiivisesti mm. oppimiseen
- hengitystieinfektioiden väheneminen (tästä on tehty tutkimuksia muun muassa suomalaisilla varusmiehillä)
- immunitetin vahvistuminen

Säännöllisellä D-vitamiinin käytöllä on tutkimusten mukaan selvä vaikutus hengitystieinfektioiden vähenemiseen sekä immunitetin vahvistumiseen, minkä seurauksena lasten ja nuorten sairauspoissaolot voisivat vähentyä päivähoitossa sekä kouluissa. Alle 10-vuotiaiden sairauspoissaolojen vähenemisellä on suora yhteys vanhempien työstä poissaolojen vähenemiseen.

Aloite:

Sotkamon kunta tarjoaa kaikille varhaiskasvatus- sekä peruskouluikäisille lapsille D-vitamiinilisän THL:n mukaisen suosittaman annostuksen mukaisesti.

Toteutusehdotus:

- info vanhemmille kotiin D-vitamiinista ja sen hyödyistä
- hyvänmakuinen purutabletti, joka tarjotaan ruokailun yhteydessä päiväkodeissa ja kouluissa
- kotona hoidossa ja opetuksessa olevat lapset huomioidaan myös tarjoamalla heille sama etu
- D-vitamiinilisä on vapaaehtoinen
- vitamiinilisää ei jaeta kesäkuukausina

Tämä on pieni sijoitus kunnalle, mutta iso sijoitus lasten ja nuorten hyvinvointiin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on aina helpompaa ja edullisempaa, kuin sairauksien hoitaminen.

Aloitteesta on konsultoitu Terveyden ja hyvinvoinnin laitosta, joka suositteli käyttämään kansallisia D-vitamiinilisän käyttösuosituksia. Suositus 2-17 -vuotiaille lapsille on 7,5 mikrogrammaa vuorokaudessa.

Sotkamossa 29.8.2023

Markus Parkkari

Tätä aloitettani puoltavat asiantuntijoina ja lisätietoja antavat erikoislääkäri Marjo Pantti (marjo.pantti@pihlajalinna.fi) sekä erikoislääkäri Marko Pohjanpaju (marko.pohjanpaju@kainuu.fi)

Lisätietoja suosituksista antaa Valtion ravitsemusneuvottelukunnan pääsihteeri Arja Lyytikäinen (arja.lyytikainen@ruokailuvirasto.fi).”

Aloitteet käsittely:

Ateriapalvelut laski keskimääräisen D-vitamiinin määrän valmistamissaan aterioissa. Varhaiskasvatuksen ruokailuista on otettu mukaan aamupala, lounas ja välipala, jolloin keskimääräisesti aterioista sai D-vitamiinia 8,91 mikrogrammaa (suositus 10,00 mikrogrammaa; prosentteina 89,10 %.) Perusopetuksen ruokailuista on otettu mukaan lounas ja välipala, jolloin keskimääräisesti aterioista sai D-vitamiinia 6,56 mikrogrammaa (suositus 10,00 mikrogrammaa, prosentteina 65,60 %). Pääosa saatavasta D-vitamiinista on lisätty maitoon tai rasvavaltuisiin.

Jos lapsi nauttii varhaiskasvatuksessa tai perusopetuksessa edellä mainitut ateriat ja niiden kaikki osat, kansalliset D-vitamiinin saantisuositukset toteutuvat jo varsin hyvin.

Kunnan kustantaman D-vitamiinilisän vaihtoehtona on lisätä tietoisuutta D-vitamiinin merkityksestä terveydelle ja hyvinvoinnille. Yhteistyö eri toimijoiden, kuten terveydenhuollon, ateriapalveluiden, varhaiskasvatuksen ja koulujen sekä huoltajien välillä D-vitamiinin saannin varmistamiseksi on tärkeää. Yhteistyötä on mahdollista toteuttaa esimerkiksi tiedotteiden, vanhempainiltojen tai tapahtumien muodossa. Tietoisuuden lisääminen on keskeistä, jotta huoltajat voivat tehdä informoituja päätöksiä lastensa terveyden edistämiseksi. Terveydenhuollon ammattilaiset jakavat osaltaan tietoa D-vitamiinin merkityksestä ja suositelluista lähteistä neuvolasta alkaen.

Lisäksi tulee huomioida, että d-vitamiinilisän tarjoaminen lisää kustannuksia n. 24 000 eurossa vuodessa. Kustannusarvio sisältää 9 kuukauden tabletit 1500 lapselle ja nuorelle.

Sotkamon kunnan ateriapalvelut tarjoavat lapsille ja nuorille monipuolista ruokaa, jota nauttimalla on mahdollista kattaa suurin osa päivittäisestä D-vitamiinin tarpeesta. Sotkamon kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopiste on vuonna 2024 ravitsemusterveyden edistäminen. Kunta voi osana hyte-työtä lisätä kuntalaisten tietoisuutta D-vitamiinin merkityksestä terveydelle ja hyvinvoinnille sekä tukea kasvattajia, lapsia ja nuoria terveellisten elämäntapojen kehittämisessä ja ylläpitämisessä.

Lisätietoa asiasta antaa kasvatusjohtaja Ville Manninen, puh 044 750 2298 ja sähköpostitse ville.manninen@sotkamo.fi.

Kunnanjohtaja
Ehdotus

Kunnanhallitus päättää ehdottaa kunnanvaltuustolle, että edellä esitelty 29.8.2023 saapunut aloite on asianmukaisesti käsitelty ja on annettu riittävä selonteko asiaan liittyen.

Kunnanhallitus päättää tarkistaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kunnanhallitus
Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että sivistysjohtaja Merja Ojalampi ja kasvatusjohtaja Ville Manninen toimivat asiantuntijoina asian käsittelyn aikana ja poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Pöytäkirjaan merkittiin myös, että tämän asian asian käsittelyn yhteydessä kasvatusjohtaja selosti §:n 49 Kuntalaisaloitteen käsittelyä D-vitamiinilisä kaikille varhaiskasvatus- sekä peruskouluikäisille lapsille Sotkamon kunnan tarjoamana. Sivistysjohtaja selosti §:n 47 Valtuustoaloitteen käsittelyä Sotkamoon muuttavien lapsiperheiden muuttotuki.

Otteet

Kunnanvaltuusto

KVALT 26.03.2024 § 21
903/00.02.00/2023

Kunnanhallitus
Ehdotus

Kunnanvaltuusto hyväksyy kunnanhallituksen ehdotuksen

Kunnanvaltuusto
Päätös

Asian keskustelun aikana Jouko Lipponen esitti D-vitamiinilisän jakamista. Esitys raukesi kannattamattomana.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kunnanhallituksen ehdotuksen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämän asian käsittelyn yhteydessä kuultiin kasvatusjohtaja Ville Mannista.